

REVISTA PRESEI

BULETIN SĂPTĂMÂNAL AL DIRECȚIUNII PRESEI ȘI INFORMAȚIILOR
DIN MINISTERUL AFACERILOR STRĂINE

Nr. 3—4.

Joi, 28 Ianuarie 1937

S U M A R :

I. PRESA STRĂINĂ DESPRE ROMÂNIA

	Pag.		Pag.
a) DINASTIA :		c) BISERICA :	
Presa polonă	26	Presa engleză	27
„ elvețiană	26	d) CULTURĂ ȘI ARTĂ :	
„ bulgară	26	Presa italiană	27
b) ECONOMIE ȘI FINANȚE :		e) DIVERSE :	
Presa austriacă	26	Presa polonă	27
„ polonă	26		
„ elvețiană	26		

II. VIZITA GENERALULUI GOERING ÎN ITALIA

	Pag.
Presa germană	28
„ italiană	28
„ franceză	28
„ engleză	29
„ elvețiană	30
„ cehoslovacă	31
„ greacă	31
„ iugoslavă	31
„ sovietică	32

III. DISCURSUL D-LUI BLUM

Presa franceză	32
„ engleză	32
„ germană	33
„ elvețiană	33
„ polonă	33
„ austriacă	33
„ sovietică	33
„ Statele-Unite	33

IV. CHESTIUNEA SANGIACULUI ALEXANDRETTA

Presa franceză	34
„ turcă	34

V. DECLARAȚIILE D-LUI EDEN

Presa engleză	34
„ franceză	35
„ germană	35

VI. SEMNAREA PACTULUI IUGOSLAVO- BULGAR

Presa iugoslavă	36
„ bulgară	37
„ greacă	37
„ franceză	37
„ engleză	37
„ germană	37
„ maghiară	37
„ italiană	37

VII. EVENIMENTELE DIN SPANIA

Presa franceză	38
„ engleză	38
„ italiană	39
„ germană	39
„ sovietică	39

VIII. PROBLEME EUROPENE

Raporturile germano-cehoslovace	40
Pactul polono-german	40
Chestiunea restaurării Monarhiei în Austria	40

PRESA STRĂINĂ DESPRE ROMÂNIA

DINASTIA

Presa polonă.

In numărul din 16 Ianuarie KURJER PORANNY publică un important articol în prima pagină, consacrat „Inaltei și luminatei îndrumări pe care M. S. Regele o dă propășirii României“.

Ziarul relevă de asemenea activitatea practică desfășurată de guvernul Tătărescu, arătând că programul acestuia se va înfăptui și de acum încolo.

„Nu se poate prevedea o schimbare de guvern, scrie ziarul polon, când toate străduințele actualilor ocărmitori ai României se îndreaptă către dobândirea, pentru țara lor, a unei înzestrări militare cât mai complete și a unei stări economice la înălțimea cerințelor zilei“.

Articolul este întipărit de o deosebită sinceritate și amicitie pentru România și cuprinde date precise și considerațiuni foarte documentate în toate domeniile.

Presa polonă acordă o deosebită atenție boalei Mare-lui Voevod Mihai, Moștenitorul Tronului României, publicând numeroase telegrame despre modul cum a decurs operația și despre starea sănătății Mărici Sale.

Ziarele: „KURJER PORANNY“, „EXPRESS PORANNY“ și „ILUSTROWANY KURYER CODZIENNY“, însoțesc telegramele de fotografia M. S. Mare-lui Voevod Mihai.

Presa elvețiană.

JOURNAL DE GENEVE din 27 Ianuarie publică ca articol de fond un studiu despre București:

„România este pe cale de a deveni „o mare națiune“? Așa se pare, dacă se judecă după Capitala sa“.

Autorul face o descriere a Capitalei, arătând prosperitatea, ritmul viu al vieții, bună voia și activitatea ce se desfășoară în toate domeniile.

„Căror cauze trebuie să se atribuie acest avânt, această renaștere a încrederii, acest elan constructiv și creator? Cauzele sunt diferite și adesea interdependente: de ordin moral, cum și de ordin material și politic.

„Dar una din aceste cauze este fără îndoială înrâurirea Regelui. Nimic din ce este românesc nu-I este străin, s'ar putea spune. Puterea sa de muncă, interesul pe care-l poartă treburilor publice și în special armatei, controlul pe care-l exercită în tot ce se face în țară — este deosebit de informat — sunt pentru supușii Săi un îndemn, un sprijin, un cadru și o frână.

„Pe de altă parte înțelepte măsuri financiare, pentru prima dată dela războiu, au echilibrat bugetul, în timp ce capitalurile, a căror evaziune a devenit imposibilă, alimentează industriile țării și le îngăduie să înlocuiască treptat pe piața internă produsele fabricate de proveniență străină

„Resursele pământului și ale subsolului românesc sunt atât de bogate încât, cu un utilaj modern și cu un număr suficient de tehnicieni, țara ar putea nu numai să se îndestuleze singură, dar să exporte mai departe petrol, lemne și cereale.

„Va fi nevoie probabil de mai multe decenii până când România va fi atins capacitatea ei maximă de producție industrială. Doar punctul de pornire a fost trecut și cursa se anunță favorabilă“.

In concluzie autorul arată că politica externă a României, politică de pace, de colaborare, de garantarea frontierelor și de bună înțelegere cu toate țările, este un element prețios în această operă.

Presa bulgară.

Dând o fotografie a M. Sale Regelui Carol al II-lea, însoțit de A. Sa Regală Marele Voevod Mihai, ziarul POSLEDNA POȘTA din 11 Ianuarie scrie următoarele:

„Face impresie că Regele Carol al României este însoțit pretutindeni de moștenitorul Tronului, Prințul Mihai, atât la reviste militare, parăzi, precum și alte solemnități.

„Regele Carol se îngrijește foarte mult de educația militară a moștenitorului, precum și pentru popularizarea sa în popor.

„Principele Mihai participă în multe organizațiuni sportive și se ocupă în mod activ de dezvoltarea sportului în România“.

ECONOMIE ȘI FINANȚE

Presa austriacă.

In numărul din 26 Ianuarie NEUE FREIE PRESSE scrie într-o corespondență din București:

„Silezia de Sus, Varșovia și Bucureștii se preocupă intens de proiectul construirii unui canal care să ducă din Silezia de Sus, prin Galiția și România, la Marea Neagră. Canalul urmează să atingă Myslovitz, Oswiecim, Cracovia, Iaroslav și, întrebuintându-se fluviile Nistru și Prut până la Galați, să ducă la Marea Neagră. Cheltuielile sunt evaluate la un miliard zloty“.

Presa polonă.

Sub titlul „Acordul financiar cehoslovaco-român“, ziarul CZAS, din 21 Ianuarie, publică următoarea informație:

„In ziua de 20 Ianuarie au luat sfârșit tratativele cehoslovaco-române dela Praga, în vederea unui acord financiar. Expertii ambelor State au studiat condițiile în care Cehoslovacia este dispusă să acorde României creditul pentru marile lucrări publice și pentru motorizarea armatei. Conform acestui acord, Guvernul cehoslovac va face — pe credit pentru România — comenzi la diferitele firme din țară, printre altele și la „Skoda“, în sumă de 500 milioane coroane. Acest acord, care are o mare însemnătate economică, are de asemenea și o mare importanță politică, fiindcă el este o dovadă a colaborării strânse dintre cele trei State din Mica Înțelegere“.

Presa elvețiană.

BASLER NACHRICHTEN din 25 Ianuarie scrie:

„Raporturile economice dintre România și Japonia au fost cu totul neînsemnate până acum. Recent industria petroliferă română a reușit să intereseze Japonia la produsele petrolifere române. In ultimele zile a sosit un vapor japonez la Constanța, care va lua 10.000 tone de benzină. Este primul export român de petrol în Japonia“.

BISERICA

Presa engleză.

TIMES din 18 Ianuarie publică scrisoarea Hon. Episcop A. C. Gloucester, în care critică atacurile aduse de diferiți prelați raporturilor dintre biserica Anglicană și cea Ortodoxă română. După ce arată punctele asupra cărora s'a ajuns la o înțelegere serie:

„Aceasta este adevărata chestiune a raporturilor noastre cu ortodoxii. Dacă este loc în Biserica anglicană pentru Grupa Inaltei Biserici, nu există motivul doctrinal pentru ce n'ar fi în comunicare cu Biserica ortodoxă, după cum există acolo loc pentru grupa Evanghelică, tot așa nu există motiv pentru a nu fi în raporturi cu Lutheranii Episcopali. Dar nu putem recunoaște principiul unei cunoașteri desăvârșite în Biserică, nu există nicio posibilitate de reuniune“.

TIMES din 23 Ianuarie publică un lung articol de fond, consacrat tratativelor duse între Biserica anglicană și Biserica ortodoxă română.

Citând cuvintele unui mare demnitar al Bisericii anglicane, ziarul scrie că votul de astăzi, dat de Sinodul bisericii anglicane, este considerat, din punct de vedere eclesiastic, drept cel mai important pas dela Reformă.

Ziarul relevă importanța Bisericii ortodoxe române, care are milioane de credincioși și „care este cel mai mare și cel mai influent grup autocefal al Bisericii ortodoxe de răsărit.

„Raportul asupra tratativelor duse a fost aprobat în luna Iunie 1936 de consistoriile anglicane din Nordul Angliei. Azi, el a fost ratificat de consistoriul din Canterbury: consistoriul superior l-a adoptat în unanimitate, iar consistoriul inferior, cu 104 voturi, contra 6“.

TIMES caracterizează această majoritate drept covârșitoare.

Episcopul de Gloucester publică azi o nouă scrisoare, prin care răspunde în amănunt la toate chestiunile de detaliu în legătură cu definirea dogmelor, ridicate de prelați, care critică apropierea dintre cele două biserici. Episcopul de Gloucester explică apoi credința euharistică.

CULTURĂ ȘI ARTĂ

Presa italiană.

Ziarele italiene din 18 Ianuarie ocupându-se de concertul condus de d. George Georgescu la Roma, scriu că el a fost unul din cele mai răsunătoare succese ale stagiunii muzicale române din anul acesta.

Maestrul George Georgescu — spun ziarele — cunoscut de altfel publicului roman, în fața căruia mai dirijase două concerte simfonice acum opt ani, a reperat unul dintre acele succese care îl clasează printre cei mai de seamă dirijori mondiali.

Criticul muzical al ziarului TRIBUNA scrie că ra-reori publicul italian a avut prilejul să asculte o interpretare a poemei simfonice „Till Eulenspiegel“ de Richard Strauss, redată cu o mai mare expresivitate și ardore ca acelea realizate de d. Georgescu. „In această interpretare, maestrul Georgescu nu are rival“, adaugă criticul muzical.

De asemeni, criticul ziarului MESSAGERO scoate în evidență marile calități ale maestrului român, care în a treia simfonie de Brahms, în uvertura Leonora de Beethoven și în poemul lui Strauss, a atins culmea artei, printr-o interpretare excepțională, plină de psihologie și de pasiune sobră.

DIVERSE

Presa polonă.

Ziarul POLSKA ZBROJNA din 21 Ianuarie, sub titlul „Colaborarea dintre ZWIAZEK STRZELECKI și TINERETUL ROMÂN“, publică sub semnătura d-lui Roman Goldman un articol din care extragem:

„Polski Związek Strzelecki“ (Uniunea Polonă a Trăgătorilor), ca o mare organizațiune socială-educativă cu caracter militar, colaborează strâns și cordial cu organizațiile asemănătoare din țările care sunt prietenile Poloniei.

„Articolul de față este consacrat colaborării dintre trăgătorii poloni și organizațiile românești. Această colaborare datează deja de câțiva ani, când mișcarea tinerimei în România a căpătat caracterul unui mare și însemnat fenomen social și în același timp, prin cursul natural al evenimentelor, s'au încheiat raporturi frățești între tineretul celor două State amice: România și Polonia.

„In ce privește „Związek Strzelecki“, pentru el aceste relațiuni s'au dezvoltat cât mai favorabil, luând forma unei conviețuiri directe și a unui schimb în masă de stagii, excursiuni, delegați etc.

„Acțiunea taberelor de vară a adus rezultate deosebit de favorabile. In anii 1933, 1934 și 1935, în marile tabere ofițerești ale „Związek Strzelecki“ dela Spala, Rozew, de pe litoral și altele, au fost instruiți printr'un curs de câteva săptămâni, mai bine de 300 de români, membri ai diferitelor organizații, în cea mai mare parte studenți din diferitele ținuturi ale României.

„De asemenea în tabăra de vară românească dela Breaza, organizată de O. E. T. R., și-a făcut stagiul un numeros grup de ofițeri din „Związek Strzelecki“.

Vieța în corul din tabere a dat nu numai un folos reciproc pentru activitatea organizată, nu numai că ea a furnisat prețioase observațiuni și experiențe, însă, ce este mai principal, ea a strâns legături cordiale de colegialitate și prietenie, făcând posibilă o cunoaștere reciprocă a țărilor și a națiunilor amice.

„Un mare succes și nu mai puțină însemnătate ca propagandă a obținut schimbul de coruri.

„La sfârșitul anului trecut corul reprezentativ al „Zw. Strzelecki“ a fost în România, unde a dat concerte la București și Cernăuți. La rândul-i, corul românesc al organizației A. C. T. a sosit în Polonia, dând concerte frumoase la Varșovia și Cracovia.

„Aceste concerte, difuzate de Radio atât în România, cât și în Polonia, au transportat problema colaborării tinerimei ambelor țări, pe planul interesului general, și au fost pe deplin apreciate.

„Un rol tot atât de însemnat au îndeplinit și expozițiile „Zw. Strzelecki“, organizate la București, în legătură cu marea expoziție organizată de O. N. E. F. de acolo în 1934 și la Cluj în anul 1935.

„Colaborarea armonioasă și cordială dintre „trăgătorii poloni“ și tineretul român, și-a mai găsit expresia și în numeroase publicații în presa polonă și română.

„In afară de foloasele neîndoelnice pe care le-a adus această colaborare în viața organizațiilor, nu ne îndoim că ea posedă și o însemnătate mai profundă și mai mare.

„Iată că din conviețuirea colegială a organizațiilor s'a născut o prietenie personală sinceră, tineretul s'a cunoscut și a căpătat încrederea reciprocă.

„Indrăznim să afirmăm că tocmai o atare formă de apropiere a națiunilor, națiuni atât de deosebite etnograficește, va fi cea mai puternică bază a unei înfrățiri durabile, independente de fluctuațiile și direcțiunile trecătoare — a popoarelor care au scopuri comune“.

VIZITA D-LUI GOERING ÎN ITALIA

Presa germană.

Ziarele germane din 15, 16 și 17 Ianuarie, comentează pe larg vizita d-lui Goering la Roma, care ar pecetlui înțelegerea germano-italiană în chestia războiului civil din Spania.

FRANKFURTER ZEITUNG, în articolul de fond intitulat „Goering la Roma“, subliniază caracterul de reglementare pașnică a Europei, pe care l-ar avea ca țel acordul italo-german. Constată că acordul anglo-italian, împotriva presupunerilor presei străine, a satisfăcut pe oamenii de Stat ai Reichului. Metoda acestei amicitii germano-italice ar da prilejul celorlalte două puteri interesate, Anglia și Franța, să ia parte la conversații.

Ziarele germane cu data de 18 și 19 Ianuarie iau act cu satisfacție de onorurile cu care a fost primit generalul Goering la Roma și reproduce interviewul acordat de d-l Mussolini ziarului VÖLKISCHER BEOBACHTER, (publicat în ziua de 17 Ianuarie), citând ca supratitlu fraza Duceului: „Nu se poate atinge nimeni de blocul germano-italian“. Referitor la punctul de vedere comun al celor două țări, despre chestia spaniolă, corespondentul lui VÖLKISCHER BEOBACHTER, întreabă: „Inființarea unei republici sovietice în Spania sau în Catalonia n'ar însemna o pericolare a statu-quo-ului“?; Ducele răspunde: „Firește“!

DEUTSCHE ALLGEMEINE ZEITUNG din 19 Ianuarie își exprimă într'o notiță redacțională satisfacția despre întrevăderea Goering-Musolini, care „cu toate profețiile inamicilor Germaniei, în urma acordului anglo-italian, despre o răcire a relațiilor germano-italiene, confirmă colaborarea germano-italiană“. Și ziarul conchide cu o frază a d-lui Musolini din interviewul suscitât: „Axa Roma-Berlin e suportul păcii și al viitorului“.

Presa italiană.

În legătură cu vizita pe care generalul Goering o face actualmente în Italia, TRIBUNA din 14 Ianuarie, publică un articol, în care spune, între altele:

„Vizita generalului Goering, coincide cu o fază acută și poate culminantă a negocierilor privitoare la chestiunea voluntarilor și în general la neintervenția în afacerile interne spaniole. Prezența la Roma a eminentului membru al guvernului german, poate deci fi socotită utilă pentru a înlesni și accelera deliberările Italiei și Germaniei, în această privință. Aceste două țări, tocmai fiindcă sunt însuflețite de dorința de a nu se modifica statu quo-ul internațional din Peninsula Iberică și din Marea Mediterană, nu pot să închidă ochii în fața realității spaniole“.

După ce enumeră primejdiile pe care le-ar prezenta instalarea în Spania a unui guvern, care ar fi sub controlul Sovietelor, TRIBUNA continuă:

„Italia și Germania au interesul solidar ca acest lucru să nu se întâmple. Atitudinea lor este clar, dar hotărât deversivă, și aceasta nu numai în ce privește Spania, ci și în ce privește Europa și Mediterana, în special. Dacă guvernele italian și german se preocupă de o schimbare a regimului din Spania, acesta se datorește nu faptului în sine, ci repercusiunilor pe care el le poate avea asupra ordinii europene. Datoria de a privi ceea ce se petrece în Spania, se impune tuturor“.

Ziarul încheie astfel:

„Am dori să se recunoască odată pentru totdeauna, în mod răspicat, că identitatea de vederi dintre guvernele german și italian, în chestiunea spaniolă, rezultă nu dintr'o solidaritate ideologică, ci dintr'o solidaritate politică, dintr'o solidaritate de civilizație, care se datorește faptului că ele sunt guverne ale unor țări și națiuni europene. Este de mirare că această solidaritate nu este la fel înțeleasă și de celelalte puteri europene și în special de acele puteri care au cele mai multe motive de a fi satisfăcute de statu quo-ul european“.

CORRIERE DELLA SERA din 14 Ianuarie, publică un articol relativ la vizita d-lui Goering la Roma, în care spune că Goering este un om tare. „Italia are în Goering un adevărat amic. Patriot convins, el nu poate să fie decât convins de importanța prieteniei italo-germane, bazată pe interese politice de netăgăduit“.

GIORNALE D'ITALIA din 21 Ianuarie publică sub semnătura lui Gayda un articol intitulat: „Nici un pact în patru“, în care spune că întrevăderile dela Roma ale generalului Göring au dat naștere la ipoteze fantastice cu aceea a renașterii pactului în patru. „Știrea a fost dată mai cu seamă de ziarele franceze, care spun că pentru a pacifica litigiile europene, Italia și Germania ar avea intenția reînființării pactului în patru.

„Este vorba de sigur de o ală știre alarmistă, pe care presa franceză o lansează în Europa.

„Italia nu a vorbit și nu are intenția de a vorbi de reînțoarcerea la un pact în patru. Timpul celui pact pe care Mussolini îl propusese, a trecut. Condițiile internaționale nu mai sunt acelea din 1933“.

Presa franceză.

Ziarele din 15 Ianuarie urmăresc cu atenție discuțiunile prilejuite de vizita d-lui Göring la Roma.

Comentând această călătorie, LE FIGARO scrie: „De pe acum domnește impresia că au început schimburi importante de vederi și că de o parte și de cealaltă există aceeași voință de a le continua până la concluzii pozitive“.

EXCELSIOR scrie: „Este de netăgăduit că problema spaniolă pare în împrejurarea de față să primeze asupra tuturor celorlalte probleme. Roma și Berlinul nu susținut dela începutul războiului civil în Spania teza că neintervențiunea trebuie să fie totalitară. Cele două guverne nu ar putea însă lua hotărâri pe care celelalte guverne interesate, cele dela Moscova și dela Paris în special, nu le-ar putea pune și ele în practică“.

LE MATIN publică o telegramă a corespondentului său la Roma, care află că discuțiunile dintre d-nii Mussolini și Göring au fost aproape exclusiv consacrate repercusiunilor europene ale conflictului spaniol. Ziarul adaugă că conversațiunile vor continua astăzi și că, pentru a pregăti desfășurarea lor, d. Göring a avut ieri o lungă convorbire telefonică cu d. Hitler.

L'ACTION FRANÇAISE scrie între altele:

„Lupta contra comunismului constituie în momentul de față unicul ciment care încheagă solid cele două națiuni.

„Dacă interesele italo-germane concordă în timp, ele s-

despart în spațiu. Chestiunea Austriei și prin extensiune, influența în Balcani vor constitui totdeauna obstacolul care va fi piatra de încercare a amicitiei italo-germane“.

L'OEUVRE crede că Germania și Italia s'au înțeles pentru a sprijini până la victoria finală cauza generalului Franco și că de pe acum cele două țări au delimitat în amănunt care vor fi foleasele ficcării, în deosebi în ce privește exploatarea subsolului, deoarece Germania are lipsă de fier și Italia de cupru.

LA LIBERTÉ scrie între altele:

„Convorbirile dela Roma nu sunt limitate. Ele îmbrățișează tot orizontul relațiilor europene. Pozițiile respective ale celor doi interlocutori nu sunt identice. Ele au totuși linii de coincidență. Ele pot fi comparate cu două triumphiuri, având unghiuri deosebite și o latură comună, opunerea față de comunism. Sforțările Romei și ale Berlinului tind să creieze o linie de acțiune similară față de Anglia. Cu alte cuvinte, cele două guverne lucrează la apropierea italo-germano-engleză“.

L'ORDRE, scrie:

„Nu trebuie exclusă ipoteza că Roma și Berlinul nutrește următorul proiect: Roma se va folosi de raporturile cordiale pe care le are cu Marea Britanie pentru a realiza apropierea între Londra și Berlin. Această primă operație reușită, cele trei puteri se vor adresa Franței oferindu-i un scaunel în pactul celor patru în care va juca rolul de rudă săracă, cu singurul drept de a adera voinței celorlalți.

„Acest proiect frumos nesocotește însă starea de spirit britanică.

„Simțul practic englez, nu poate renunța la aceste elemente esențiale ale siguranței care sunt armata franceză asociată flotei britanice“.

In editorialul din 16 Ianuarie LE TEMPS scrie între altele:

„Apare evident că Germania și Italia acționează în deplin acord, nu fără dibăcie pentru a-și asigura inițiativa manevrei politice în Europa și că pretextând necesitatea de a pune stavilă instalării bolșevismului în Spania, ele ar vroi să provoace revenirea la prima idee a d-lui Mussolini, aceea a unui pact în patru, grație căruia prin excluderea Rusiei Sovietice din comunitatea europeană, cele patru principale puteri promovate în Directoriu s'ar substitui automatice Societății Națiilor. Această politică nu poate reuși decât cu sprijinul Angliei, de aceea toate sforțările Romei și ale Berlinului tind astăzi să ralieze Londra la această teză. Nimic nu autoriză să credem că guvernul englez se va angaja pe această cale.

„Declarațiile recente ale d-lui Eden dovedesc că nu se concepe la Londra soluția crizei spaniole în sensul instaurării unui guvern sovietic sau unui guvern dictatorial. De sigur că vederile expuse de d. Eden, vor fi examinate în convorbirile dela Roma și că răspunsurile germane și italiene la ultima inițiativă britanică, le vor lua în oarecare măsură, în seamă“.

Ziarele franceze din 18 Ianuarie, anunță că din conversațiile dela Roma între d-nii Mussolini și Goering ar reesi ideea unui nou pact în patru. De asemenea, s'ar fi ajuns la un acord asupra răspunsului pe care Italia și Germania îl vor da propunerii britanice privitoare la voluntari, răspuns care ar tinde în deosebi să fie pe placul Marii Britanii.

Correspondentul din Roma al ziarului LE MATIN anunță că Reichul și Italia ar fi dispuse să accepte o soluție medie pentru rezolvarea problemelor ridicate de neintervenția în Spania.

Correspondentul din Roma al ziarului LE FIGARO crede că Roma ar accepta poate în Spania un guvern național, în care să fie reprezentate toate tendințele politice, cu excluderea extremiștilor de stânga. Germania ar fi pe cale să se ralieze la o asemenea propunere, care ar permite generalului Franco să facă parte din guvern sau să fie șef al marelui stat major. Tendința celor două țări este de a se ajunge la un acord cu Londra, astfel încât să se realizeze un pact în patru în care rolul Franței ar fi redus, iar Rusia ar fi complet exclusă.

LA RÉPUBLIQUE recunoaște că prin prelungirea vizitei d-lui Goering la Roma, aceasta îmbracă, cu toate desmințirile oficiale, o importanță a cărei valoare nu trebuie desconsiderată.

„Ceea ce trebuie să reținem din înțelegerea italo-germană, scrie: LA RÉPUBLIQUE este reciprocă și energetică voința celor două țări de a se opune oricărei stabiliri a comunismului în Europa.

„In această privință, trebuie să recunoaștem că sunt ajutați, încurajați și aprobați de aproape Europa întreagă. Cu singura excepție a Rusiei și a aliaților ei, Europa întreagă a prins fobia bolșevismului.

„Un număr din ce în ce mai mare de țări europene au luat opoziție din ce în ce mai violentă în contra comunismului. Cele mai recente sunt România, Elveția și Belgia.

„Hitler și Mussolini simt foarte bine acest lucru. De aceea și acesta este motivul călătoriei generalului Goering la Roma, ei caută să atragă Anglia în jocul și în înțelegerea lor“.

Presa engleză.

Vizita generalului Goering la Roma e pusă pe ziarele britanice în legătură strânsă cu evenimentele din Spania. De aci importanța considerabilă care s'a acordat acestei vizite, înainte chiar ca d. general Goering să fi ajuns la Roma.

MORNING POST din 12 Ianuarie, studiind situația, scrie:

„Nu-i de crezut că generalul italian va scăpa ocazia de a avea un schimb sincer de vederi, despre ultima notă engleză în chestia voluntarilor din Spania.

„Se mai crede la Roma că guvernele german și italian socotesc că războiul civil din Spania a ajuns acum la o răscruce, adică: or că se va îmbunătăți situația și o politică de neintervenție va fi cea mai practică, or că generalul Franco trebuie să primească alte ajutoare, spre a-și stabili autoritatea în peninsula, inclusiv în Catalonia“.

DAILY TELEGRAPH din 14 Ianuarie, crede a ști că d. Goering va discuta la Roma posibilitatea de a se ajunge la un acord practic cu Italia, în vederea unor baze pentru aviația germană în Mediterana orientală.

El ar urma de asemeni să discute un acord economic, care să permită Italiei și Germaniei să constituie o autarhie în doi.

MANCHESTER GUARDIAN cu aceeași dată, este informat din Roma, despre primirea făcută la Roma generalului Goering, iar mai departe adaugă:

„Unul dintre subiectele care se vor discuta în cursul vizitei generalului Goering, este și agreementul Italo-Englez în privința intereselor mediterane, dându-se generalului asigurări că agreementul nu stabilește legătura dintre Roma și Berlin“.

MORNING POST din 14 Ianuarie publică o corespondență specială din Roma, din care reiese că generalul Goering va discuta posibilitatea unui acord anglo-german, la fel cu agreementul recent anglo-italian.

„Asigurările primite va forma conținutul unui raport confidențial pentru d. Hitler, care recunoaște greutățile Londrei de a trata cu Berlinul în vederea unui atare agreement, fără a supăra Franța“.

DAILY HERALD din 15 Ianuarie scrie:

„Vizita generalului Goering la Roma este un fel de avertisment dat Italiei de către Germania, cum că Germania nu așteaptă să aibă partea leului din orice „pradă“ s'ar obține dela generalul Franco.

„D. Hitler crede că Germania a dat rebelilor mai mult ajutor decât Italia și că acest pact nu este recunoscut îndeajuns nici de d. Mussolini și nici de generalul Franco“.

TIMES din 15 Ianuarie este informat de corespondentul său din Berlin că în cercurile politice de acolo se crede că șansele unor tratative europene pe o scară mai largă, depind de rezultatul convorbirilor dela Roma.

Iar din Roma este informat că:

„Deși se păstrează cea mai mare rezervă, se crede aici că subiectul principal al conversațiilor Goering-Mussolini, este Spania“.

Ziarele din 16 Ianuarie aduce o ușoară notă de optimism privitor la vizita generalului Goering la Roma. In primul rând constată că din natura comunicatului oficial se poate deduce că schimbul de vederi privește posibilitatea unei cooperări mai mare în Apus, între Germania, Italia, Franța și Anglia, împotriva comunismului.

MORNING POST scrie: „Nu observăm nicio schimbare în raporturile prietenesti între Italia și Germania, ei mai curând o întărire a cooperării lor. Schimbul de vederi actual a adus din nou pe tapet, faptul că au vederi identice.

„Toate chestiunile sunt discutate într'un sens general. Nu s'a semnat nici stipulat vreun agreement ca rezultat al acestor conversații“.

Presa elvețiană.

Presa elvețiană comentează în numeroase articole și telegrame, călătoria la Roma a generalului Goering. Deși presa nu contestă că această călătorie are un caracter particular, ea subliniază totuși marea ei importanță politică, scoțând în evidență primirea oficioasă ce i s'a făcut generalului, audiența lui la M. S. Regele Italiei, banchetul oferit de d. Mussolini etc.

Articolele ziarelor elvețiene aduc această vizită în legătură cu situațiunea politică internațională, creată pe urma războiului civil din Spania. Atitudinea celor două țări, în ce privește Spania, va fi obiectul discuțiilor dintre Goering și Mussolini, spun ziarele.

In numărul din 19 Ianuarie, *NEUE ZÜRCHER ZEITUNG* publică o corespondență din Roma, în care se ocupă de convorbirile dintre Mussolini și Göring. Intre altele scrie:

„Dacă peste câteva zile nota de răspuns italiană și germană va corespunde și mai mult ca ultima dată și dacă va predomina tonul mai amical, preferat de Italia, lucrul acesta va prezenta primul rezultat palpabil al convorbirilor dela Roma“.

„Convorbirea Göring-Mussolini n'a putut fi mai mult decât un indicator de direcție. Dar cum acest indicator este vizibil îndreptat spre o înțelegere europeană, iar nu spre o izolare și o formare de bloc al Statelor „fasciste“ împotriva Statelor „democratice“, viitorul european poate fi privit astăzi, iar cu mai mult optimism“.

BASLER NACHRICHTEN, cu data de 19 Ianuarie, ocupându-se de vizita d-lui Göring la Roma, scrie:

„Londra și Roma lucrează împreună, ca războiul civil să nu se termine nici prea alb, nici prea roșu.

„Dar teza „că nu se va admite o anumită soluționare“ nu este compatibilă cu formula „Spania spaniolilor“.

In numărul din 20 Ianuarie, *DER BUND*, publică o corespondență din Roma, în care declară că Italia și Germania doresc cu orice preț să lămurească întreaga lume, că tânăra amiciție germano-italiană n'a suferit câtuși de puțin în urma convenției dintre Anglia și Italia.

JOURNAL DE GENÈVE din 21 Ianuarie scrie între altele:

„Axa Roma-Berlin rămâne o realitate afirmată cu convingere. Acordul italo-britanic nu a sdruncinat-o. Se poate deci presupune că actualele convorbiri dela Roma au ca scop un nou gentlemen's agreement între Londra și Berlin. Această perspectivă este primită în mod favorabil de o mare parte a opiniei britanice, fără însă ca ziarele care reflectează părerea Foreign-Office-ului să fi luat poziție.

„Reese că Reichul și Londra sunt pe punctul de a adopta o formulă care ar fi oare cum, un pact în patru. Această formulă ar elimina alianța franco-sovietică. Dacă Parisul nu aderă la ea, Londra se va apropia de axa Roma-Berlin. Aceasta ar fi obiectul îndepărtat al vizitei făcută Ducelui de către d. Göring“.

GAZETTE DE LAUSANNE din 22 Ianuarie scrie următoarele despre scopul călătoriei d-lui Goering la Roma:

„Italia și Germania par a se orienta, în mod deosebit, spre Anglia. Roma și Berlinul fac tot posibilul pentru a încerca să pue în armonie politica lor spaniolă cu vederile Angliei. Italia încearcă astfel nu numai să asigure victoria generalului Franco, dar să întărească totodată acel gentlemen's agreement, care ar rămâne incomplet dacă Londra și Roma nu ar ajunge la concluzii identice în ce privește Spania.

„Cât despre Germania, se cunoaște programul hitle-rist enunțat în „Mein Kampf“, care urmărește concordanța de vederi simultane între Londra, Berlin și Roma, pentru a avea mâinile libere la Est și la Vest.

„Chestiunea fundamentală care se pune este de a ști dacă Londra, în dorința ei de a vedea încheindu-se un acord, ar accepta să negocieze chestiunea spaniolă fără participarea activă a Franței“.

In editorialul din 23 Ianuarie *JOURNAL DE GENÈVE* publică sub titlul „Axe politice“, un articol din care redăm aceste pasagii esențiale:

„Axele politice sunt la modă. Cea mai de faimă este axa Roma-Berlin. Mussolini ea și Hitler, au proclamat voința lor de a se împotrivi bolșevismului. Mai există o axă transversală dela Est la Vest, care leagă Moscova de Paris. Războiul civil din Spania a avut ca efect, într'un răstimp relativ scurt, de a prelungi aceste axe până în Peninsula Iberică: Moscova-Paris-Madrid și Roma-Berlin-Burgos. Este oare posibil de a clarifica situația diplomatică internațională prin construirea unei noi axe politice, care ar uni direct Berlinul cu Parisul? Construirea acestei noi axe este necesară pentru salvarea Europei.

„Marea Britanie joacă în afacerile Spaniei un rol pacificator. Legătura Paris-Londra este vizibilă tuturor. Le-

gătura Londra-Roma este restabilă, și este poate din punct de vedere al păcii europene, evenimentul cel mai important din ultimele săptămâni. Prin legăturile Paris-Londra, Londra-Roma, Roma-Berlin, contactul este restabil. Cu cât vom avea mai multe cabluri diplomatice legând diversele capitale, cu cât rețeaua unor „gentlemen's agreement“ se va întări, cu atât se va micșora riscul provocat de existența celor două axe principale și perpendiculare Moscova-Paris și Berlin-Roma“.

Presa cehoslovacă.

DIE ZEIT, cu data de 20 Ianuarie, scrie într'o corespondență din Roma:

„Se judecă greșit situația Italiei, dacă se crede că mai de vreme sau mai târziu se va ivi ocazia ca Sud-Estul să se servească de Germania împotriva Italiei, sau să se construiască din interesele Italiei un zid împotriva Germaniei. Tocmai înțelegerea cu privire la atitudinea celor două State față de problemele dunărene și sudestice au format baza unui acord. Lucrul acesta îl dovedește în primul rând compromisul în chestiunea austriacă. Ambele State sunt preocupate de refacerea lor internă, Italia în Abisinia.

„Nu trebuie să se creadă că sunt capabile să se afle în starea sufletească a unui sălbatec care simte nevoia să bată în stânga și în dreapta“.

Presa greacă

Ziarul KATHIMERINI din 20 Ianuarie, sub titlul „Convorbirile dintre Goering-Mussolini“, publică un lung articol în care scrie între altele:

„După informații din izvor sigur convorbirile Goering-Mussolini s'au întins asupra tuturor chestiunilor generale și la ordinea zilei. Cei doi bărbați politici s'au folosit de acest prilej, spre a schimba gândurile lor asupra situației europene și mondiale, dar mai ales asupra chestiunii spaniole. Aceleași cercuri asigură că vizita d-lui Goering nu schimbă nimic în legăturile italo-germane, dar că, dimpotrivă, constituie încă o dovadă în plus despre strânsa colaborare care există între cele două Puteri.

„De altfel, între Italia și Germania există din Octombrie trecut o înțelegere care până acum a dat rezultate foarte satisfăcătoare și, în consecință, nu există nicio pricină pentru noi înțelegeri. În sfârșit, guvernele dela Londra și Paris n'au fost ținute la curent cu convorbirile care se duc la Roma, pentru că Italia și Germania nu este vorba să ajungă la vreun acord unilateral.

In chestiunea spaniolă, cele două puteri colaborează foarte strâns și sunt hotărâte: să nu permită înființarea unui Stat comunist în Peninsula Iberică. Pare că d-nii Mussolini și Goering vor să vină în contact cu guvernul dela Londra pentru că, după părerea lor, Marea Britanie este singura dintre toate celelalte puteri mari care nu ar reacționa împotriva politicii spaniole a Romei și Berlinului.

„O cercetare cu atenție a situației duce la convingerea că Italia și Germania sunt dispuse să armonizeze politica lor spaniolă cu punctele de vedere engleze. Prin modul acesta are să fie întărit foarte mult acordul anglo-italian, care ar fi rămas necomplet dacă Roma și Londra n'ar fi păstrat această atitudine. Cât privește Germania, este știut că, Cancelarul Hitler dorește strângerea legăturilor anglo-germane. Programul național-socialiștilor este rezumat astfel: colaborarea Londrei, Romei și Berlinului, pentru ca Germania să

poată să acționeze liberă în Europa răsăriteană și apuseană.

„In urma acestui fapt, se prevede că Italia și Germania vor sprijini inițiativa britanică, pentru grabnica deslegare a problemei spaniole. Guvernele dela Roma și Berlin ar primi orice soluție care ar îndepărta izbânda comuniștilor în Spania. Franța, în cazul când s'ar realiza planul italo-german, s'ar afla în fața unui fapt împlinit și izolat.

„Este vădit că Italia și Germania încearcă să despartă Anglia de Franța. Așa dar, știrea publicată, cum că în vremea întâlnirii d-lor Mussolini și Goering s'a discutat și planul unui acord tripartit, care ar cuprinde Anglia, Italia și Germania, nu trebuie socotită ca un foc de sacrificiu al diplomației italo-germane. Pactul franco-societie, provoacă în continuu neliniște Englezilor, care ar vedea cu mare răsuflare anularea lui. In locul acestui pact politicienii englezi ar dori realizarea unui nou Locarno, care ar garanta securitatea Europei apusene. Acordul tripartit ar alcătui preambulul unui altuia mai larg, în care ar intra și Franța, poate și Polonia.

„Planul italo-german întâlnește, de sigur, o mulțime de greutăți. Intre Anglia și Franța există o înțelegere cordială, care s'a arătat statornică și nealterată în toată vremea celei din urmă crize internaționale. Pe de altă parte guvernul dela Londra continuă să recunoască guvernul dela Valencia, pe când Germania și Italia au recunoscut pe generalul Franco. Ceea ce interesează însă, înainte de toate aceste puteri, este integritatea Statului spaniol și îndepărtarea primejdiei comuniste din Europa sud-apuseană. Din această pricină Italia și Germania cred că vor putea cu ușurință să ajungă la o înțelegere cu Anglia, pe temeiul unei soluții mijlocii.

„Cu alte cuvinte, Roma și Berlinul speră să se alătuiească un front comun între Anglia, Italia și Germania, nu numai pentru grabnica deslegare a chestiunii spaniole, dar și pentru aranjarea situației europene. Rămâne să se vadă dacă guvernul dela Londra va primi să înceapă negocieri asupra problemei spaniole fără participarea activă a Franței.

„O altă chestiune a convorbirilor italo-germane a fost, după părerea cercurilor diplomatice și regularea definitivă a relațiilor Ungariei cu Iugoslavia. Din ziua în care Ungaria a încetat de a avea revendicări teritoriale asupra Iugoslaviei, au încetat și neînțelegerile care despărțeau cele două țări. Cancelarul Hitler și d-l Mussolini depun toate eforturile ca să se ajungă la o apropiere statornică ungaro-iugoslavă.

„Cât privește chestiunea austriacă, Italia și Germania au declarat în repetate rânduri că sunt hotărâte să continue politica protocoalelor dela Roma. Aceste protocoale asigură integritatea Austriei și ajută la cimentarea păcii.

„Așa dar, vizita d-lui Goering a dovedit încă odată, că guvernele Romei și Berlinului sunt în totdeauna în acord asupra problemelor țărilor dunărene“.

Presa iugoslavă.

NOVOSTI din Zagreb, cu data de 23 Ianuarie, ocupându-se de vizita d-lui Goering la Roma, publică sub titlul „Nebulositate ideologică“, un articol de fond în care observă că presa franceză privește cu mult scepticism și rezerva comentariilor presei italiene privitoare la tendința germano-italiană de a transforma axa Berlin-Roma într'un triumphiu Roma-Paris-Londra. „Ceea ce se poate spune astăzi, scrie ziarul, este că situația politică rămâne tot atât de complicată ca și până acum, deoarece

la Roma nu s'a ajuns la niciun acord și în ce privește chestiunea spaniolă.

Atâta timp cât Anglia și Franța recunosc guvernul din Valencia, Germania și Italia se consideră îndreptățite de a recunoaște guvernul generalului Franco.

Anglia și Franța iau o atitudine neutră față de Spania, fără să precizeze punctul lor de vedere asupra viitorului regim din Spania, pe când Germania și Italia nu vor categoric să admită guvernul sovietic în Spania.

Deci, precum se vede, între Paris și Londra pe de o parte și Roma și Berlin de alta, sunt mari divergențe în privința neutralității și neintervenției în Spania.

Ținând seamă de faptul că aceste divergențe nu vor putea fi eliminate în curând, nu se poate prevedea pe ce principiu se va putea sprijini un eventual acord dintre cele patru țări.

Presa sovietică

PRAVDA din 16 Ianuarie, subliniând caracterul politic al călătoriei lui Goering la Roma, spune între altele următoarele:

„Ministrul aviației germane călătorește bucuros. După cum se știe, dânsul a mers la vânătoare în Polonia, a călătorit în Scandinavia, în Balcani, în Ungaria. De această dată Goering își petrece „concediul“ în Italia.

Dar acest concediu are un caracter politic bine determinat. Deoarece este greu să ni-l închipuim pe d. Goering în rolul de înger al păcii, nimeni nu-și poate închipui că

discuțiunile avute ar fi avut drept scop întărirea păcii și a securității din Europa.

Din contră, colaborarea italo-germană urmărește exclusiv lupta contra păcii, îndeplinindu-se în acest sens intervenția italo-germană din Spania.

La Roma se studiază răspunsul italo-german la propunerea franco-engleză asupra „voluntarilor“ din Spania. În acest mod se poate spune că se pregătesc noi metode de șantaj, urmărindu-se izolarea Angliei de Franța.

Dar înțelegerea anglo-italiană care a intervenit de curând urmărește pe de altă parte dislocarea Italiei de Germania.

Lupta dusă în Balcani între ambele state fasciste nu încetează nicio clipă. La această luptă participă în ultimul timp în mod intens. Anglia, capitalul englez întărindu-și poziția mai ales în Iugoslavia.

De curând a mai fost semnată o înțelegere secretă între Austria și Germania, care deși este îndreptată împotriva Cehoslovaciei, totuși nu face prea mare plăcere Romei.

Toate contradicțiunile evidențiate mai sus nu exclud însă colaborarea Italiei și Germaniei cu privire la intervențiunea în Spania, spre lărgirea politicii de acaparare.

Convorbirile italo-germane dela Roma dovedesc neînțelegerile imperialiste din Europa referitor la chestiunea spaniolă.

Până în momentul în care va înceta politica de cesiuni și de tolerare a agresiunii, agresorii vor avea posibilitatea să-și aducă la îndeplinire politica de șantaj și acaparări îndreptată chiar contra acelor care îi tolerează.

DISCURSUL D-LUI BLUM

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Presa franceză.

Ziarele franceze din 25 Ianuarie, comentează cu viu interes discursul ținut la Lyon de d-l Blum:

FIGARO, scrie:

„Nimeni nu va contesta că d-l Blum a ținut ieri Germaniei un limbaj plin de onoare și de înțelepciune, că a deschis poarta unor interesante perspective și că, ascultând astfel de grija realismului și a înțelegerii, a tradus sentimentele adevărate ale națiunii franceze. Suntem curioși să vedem cum va răspunde d-l Hitler, la 30 Ianuarie“.

L'AMI DU PEUPLE scrie:

„Legătura intimă dintre problema franco-germană și ansamblul problemelor europene, precum și conexiunea necesară dintre cooperarea economică și soluționarea problemelor politice și organizarea păcii, aceasta este doctrina definită de președintele consiliului. Nu ni se poate ține în nume de rău dacă ne socotim în drept să întrebăm ce va deveni această doctrină în aplicare. Credem, ca și d-l Blum, că ar fi greșit să gândim că „agravarea dificultăților economice ale Germaniei ar putea într-o zi să o constrângă a cere ajutor și a suferi consecințele“. Dimpotrivă, noi credem, ca și d-sa, că, pentru a trata cu Reichul într'un chip satisfăcător, el trebuie să fie convins în prealabil că întrebuintărea forței va ridica împotriva lui o coaliție atât de puternică, încât va fi împins la nimicire“.

LE POPULAIRE declară:

„Încă odată glasul d-lui Blum a fost glasul tuturor celor care în Europa și în lume cred în pace și au hotărârea nestrămutată de a lucra pentru stabilirea ei pe baze neclintite ale solidarității colective. Nu ne îndoim că o asemenea orientare va birui primejdiile și rezistențele“.

Presa engleză

Ziarele engleze din 25 Ianuarie comentează foarte favorabil discursul ținut la Lyon de d. Leon Blum.

DAILY TELEGRAPH scrie: „Orice îndoială a dispărut. D. Eden a vorbit în numele Angliei, iar d. Blum, într'un limbaj a cărui calitate nu lasă loc niciunei îndoieli, a făcut cunoscută atitudinea Franței. Nici Franța, nici Anglia nu doresc pacte bilaterale. Amândouă doresc o soluție europeană. Totul depinde de bunăvoința germană. D. Blum a respins orice idei de a se trage vreun folos din dificultățile economice ale Reichului, pentru a se târgui un acord politic contra unor avantaje economice. După încheierea acordului politic, asistența economică va urma în mod necesar. Cu condiția ca unul să precede pe celălalt, ceea ce comportă o înțelegere asupra limitării armamentelor, d. Blum a declarat categoric că Franța este gata să colaboreze cu Germania. Nu se poate dori o declarație mai categorică și mai puțin supusă unor interpretări false“.

NEWS CHRONICLE crede că era cu neputință să se prezinte mai bine această ramură de măslin. Admirabilul discurs al d-lui Blum este complementul celui ținut de d. Eden. Și unul și altul precizează oferta pe care democrațiile occidentale o fac Germaniei, pentru o cooperare economică sub condiția unor anumite garanții politice. Niciun Stat nu poate acorda în chip rezonabil un ajutor comercial și financiar unui vecin, atâta timp cât acest vecin îi dă motive temeinice de a se teme că efectul acestui ajutor ar putea servi unui atac împotriva sa. Nici d. Eden, nici d. Blum nu cer Germaniei să renunțe la acelea dintre ambițiile sale care sunt întemeiate, ci îi cer doar să renunțe la izolarea

înmarmată, care nu-i poate fi decât dăunătoare. Lumea pentru care lucrează d-nii Eden și Blum este o lume civilizată, în care fiecare națiune nu cere decât cea parte de „suveranitate“ care este compatibilă cu suveranitatea familiei celorlalte națiuni. D. Hitler va accepta sau va respinge această concepție în răspunsul pe care îl va da?”.

Presa germană.

Ziarele germane din 25 și 26 Ianuarie reproduc pe larg atât discursul d-lui Blum dela Lyon, cât și comentariile presei londoneze, parisiene și italiene, privitoare la discursul primului ministru francez. Ecoul favorabil din Anglia e interpretat de presa germană drept o amabilitate față de comentariul favorabil al presei franceze la discursul d-lui Eden din Camera Comunelor.

VOELKISCHER BEOBACHTER oficiosul guvernului, intitulează reportajul din Paris „Cuvinte frumoase și propuneri perimate în discursul lui Blum“, punându-i supra-titlul „Puține noutăți pe frontul popular din Lyon“.

BERLINER TAGEBLATT încheie astfel articolul de fond:

„Trebuie să fim consecvenți: sau refuzăm a face dintr-o înțelegere politică un târg — și d. Blum a refuzat acest lucru în discursul său — sau considerăm drept o imposibilitate de a despărți anumite chestiuni politice de cele economice. Discursul primului ministru francez n'a dus la asemenea lămuriri hotărâtoare. Și tocmai de aceste decizii au nevoie nu numai Germania și Franța, ci Europa“.

BÖRSEN ZEITUNG e mai conciliant.

Ziarul recunoaște „tonul urban“ din discursul primului ministru francez care, spre deosebire de presa frontului popular, a recunoscut „voința germană de pace, care grăește din repetate declarații ale lui Hitler“. Totuși ziarul critică sistemul de securitate colectivă preconizat de d. Blum și crede să-i infirme teoria în favoarea acordurilor bilaterale prin însăși alianțele franco-sovietice.

DEUTSCHE ALLGEMEINE ZEITUNG găsește cuvinte optimiste. După ce critică sistemul securității colective, ziarul recunoaște justetea părerii d-lui Blum, de a nu se lega economicul de politic, anume pentru a cere ajutor economic, îndurând pentru aceasta condiții politice. În această ordine de idei — continuă ziarul — ne întâlnim cu primul ministru francez, care e drept n'a găsit drumuri noi, dar a lăsat deschisă ușa pentru nivelarea contrastelor și înlăturarea dificultăților prezente. Ziarul încheie, dând pildă pentru dorita înțelegere franco-germană, pactul de amicitie eternă bulgaro-ugoslav.

Presa elvețiană.

JOURNAL DE GENÈVE în numărul din 26 Ianuarie subliniază tendința pacifică a discursului d-lui Blum.

„Acest discurs — scrie ziarul — pare a constitui o replică celor din urmă discursuri pe care Hitler le-a pronunțat cu ocazia mai multor întruniri naziste, în care, la rândul său, a afirmat dorința sa de pace față de Franța.

„Această voință de pace ar fi și mai unanimă, dacă de o parte și de alta s'ar reduce la tăcere pe semănătorii de știri tendențioase, sau chiar false, pe cei ce creează suspiciunea, acuzând veșnic pe ceilalți că ar prepara războiul.

„D. Blum s'a pronunțat în mod foarte neted în favoarea „conversațiilor directe“ între cele două guverne.

„În această privință, conchide JOURNAL DE GENÈVE, d. Blum are perfectă dreptate. Societatea Națiunilor, care suferă o eclipsă fiindcă-i lipsește universalitatea care face rațiunea ei de a fi, este cadrul normal în care (după convorbirile directe preparatorii între cei interesați, bine înțelese) ar trebui să se insereze toate tratativele particulare.

„Drumul care duce dela Berlin la Geneva ar trebui să fie liber de orice obstacol și ușile noului palat al Societății Națiunilor, renovat, să fie larg deschise delegaților Reichului“.

Presa polonă.

„Drumul Berlin-Paris trece prin Geneva“, cu acest titlu și cu altele cu același sens reproduc ziarele polone, din 25 Ianuarie cuvântarea d-lui Blum, președintele consiliului de miniștri al Franței.

ILLUSTROVANY KURJER CODZIENNY scrie: „Discursul d-lui Blum are următoarea semnificație: suntem gata să ajutăm pe germani, dar nu pentru a face războiul contra noastră“.

In cercurile politice s'a primit în mod favorabil cuvântarea d-lui Blum și în special acel pasaj unde afirmă că „nimic din ce interesează Europa nu poate să lase indiferentă Franța“.

Presa austriacă.

Comentând discursul d-lui Leon Blum, ziarul MONTAGSBLATT din 25 Ianuarie scrie:

„De multă vreme Europa nu mai ascultase un discurs care deschide perspective de o întorsătură atât de hotărâtoare și de favorabilă în politica europeană.

„Impresia generală care se desprinde din discursul d-lui Blum, este aceea a unui apel sincer la colaborarea germană. Primul ministru francez a atins problema muncii în Germania și numai prin aceasta și încă se vede în ce chip serios examinează el problema apropierei franco-germane“.

Presa sovietică.

Ocupându-se de discursul dela Lyon al d-lui Leon Blum, PRAVDA din 27 Ianuarie scrie între altele: „Trebuie să recunoaștem că intervenția primului-ministru francez a adus o limpezire în relațiile internaționale. Ea a exprimat categoric atitudinea Franței față de chestiunile păcii indivizibile și a securității colective, precum și a consolidării Societății Națiunilor“.

IZVESTIA scrie că întrunirea dela Lyon a dat din nou dovada că Franța este unul din factorii cei mai importanți ai păcii europene.

Presa Statelor-Unite.

Comentând discursul rostit de d. Blum la Lyon, ziarul NEW-YORK TIMES din 26 Ianuarie scrie: „În ciuda eforturilor diplomatice făcute de Germania și de alte state spre a împiedeca apropierea între Franța și Marea Britanie, cele două țări strâng legăturile între ele și urmăresc același țel. Punctul asupra căruia cele două țări se înțeleg cel mai bine constă în ideea că pacea europeană, spre a avea o valoare reală, trebuie să fie comprehensibilă, iar nu parțială sau unilaterală.

„D. Blum a arătat clar că Franța și Marea Britanie nu vor sta alături de Italia și Germania spre a exclude Rusia din negocierile internaționale.

„Această înțelegere franco-britanică, încheie ziarul, constituie semnul cel mai încurajator în situația europeană“.

CHESTIUNEA SANGIACULUI ALEXANDRETTA

Presa franceză.

Ocupându-se de acordul franco-turc cu privire la chestiunea Alexandrettei, L'OEUVRE din 26 Ianuarie scrie:

„Cei din Franța, care își aduc aminte de lecțiile ultimului războiu, de drama Dardanelor și de frontul armatei din Orient, nu pot decât să aprecieze la o înaltă valoare acordul franco-turc“.

LE POPULAIRE scrie:

„Siria și Turcia vor putea acum trăi în prietenie. De altfel, acordul franco-turco-sirian va îngădui să se deschidă o nouă eră în relațiile turco-siriene și în același timp să se examineze posibilitatea unei colaborări tot mai intime între Franța și Turcia“.

„PETIT JOURNAL declară:

„Ne îndreptăm spre o colaborare franco-turcă în Orientul apropiat. Este un rezultat important. Ne aflăm într'un impas, din care am ieșit. Dar am ajuns la limita concesiunilor posibile în cadrul tratatului franco-sirian“.

JOURNAL DES DÉBATS din 26 Ianuarie scrie în concluzia buletinului său de politică externă:

„Trebue să ne felicităm de lichidarea acestui conflict. Ca orice compromis, acela asupra căruia s'a căzut de acord are defectele sale. Pentru ea aplicarea lui să nu dea prilej, mai târziu, la unele dificultăți, trebue, bine înțeles, ca toți interesații să dea dovadă de loialitate și de bună voință“.

Ziarele franceze din 27 Ianuarie comentează modul cum s'a soluționat la Geneva chestiunea Alexandrettei.

PETIT PARISIEN scrie:

„Amiciția franco-turcă iese din această încercare mult consolidată și largi orizonturi se deschid pentru o rodnică colaborare între cele două țări, în toate domeniile“.

LE POPULAIRE scrie:

„Putem să ne bucurăm sincer de acordul franco-turc.

Dacă n'ar fi reușit, puterile fasciste ar fi declarat că Franța a pierdut un prieten. Ele ar fi asigurat că toate exemplele dovedese că nu se poate obține nimic pe calea Societății Națiunilor și că numai acordurile bilaterale au valoare. Acum însă le putem spune, cu tărie: Dacă un acord a putut fi obținut atât de repede, acest lucru a fost posibil numai grație metodelor Societății Națiunilor. D-nii Delbos și Vienot vor trebue să obțină din partea sirienilor acceptarea acordului. Credem că sarcina lor nu va fi prea grea. Siria nu poate uita că teritoriul rămâne sub suveranitatea siriană și că, mai ales, ea obține garanția Turciei în ce privește frontierele sale“.

PETIT JOURNAL declară:

„Totul este să facem acum efectivă colaborarea franco-turcă. Franța trebue să procedeze astfel încât avantajele date Turciei să deschidă o eră nouă și frumoasă între cele două țări, care să ne îngăduie a valorifica alianțele noastre“.

Ziarul subliniază apoi rolul jucat de d. Victor Antonescu, ministrul de afaceri străine al României, care a înlesnit mult realizarea acestui acord.

ECHO DE PARIS scrie:

„Soluționarea diferendului franco-turc și acelaia privitor la Danzig sunt cele două rezultate principale care pot fi înscrise la activul acestei sesiuni a Societății Națiunilor. Primul nu trezește criticii și trebue să ne bucurăm de al doilea. Am scăpat de un conflict care, la un anumit moment amenința să ia o întorsătură destul de gravă“.

Presa turcă.

Presa turcă din 28 Ianuarie își exprimă satisfacția pentru rezolvarea chestiunii sangiacului Alexandretta.

Ziarul LA RÉPUBLIQUE asigură Franța și Siria că se pot, de acum înainte, bizui pe amiciția și simpatia Turciei.

DECLARAȚIILE D-LUI EDEN

Presa engleză

In general, presa engleză din 20 Ianuarie face o primire favorabilă discursului ținut de d. Eden în Camera Comunelor.

TIMES scrie:

„Politica definită de d. Eden nu este numai a guvernului, ci și a întregului popor britanic. Este singura compatibilă cu tradițiile noastre. Anglia are un singur interes și anume, mai întâi, ca războiul să nu se întindă și apoi ca independența politică și teritorială a Spaniei să fie salvată“.

MANCHESTER GUARDIAN dezvoltă pasajul din discursul d-lui Eden care se referă la aplicarea acordului anglo-italian în chestiunea Spaniei și adaugă:

„D. Mussolini afirmă, ea și în interviewul pe care l-a dat ziarului VOELKISCHER BEOBACHTER, că un stat sovietic pe teritoriul spaniol ar amenința statul quo al Mediteranei, astfel cum îl garantează acordul anglo-italian. Este fals. Instaurarea unui așa zis stat sovietic în Spania nu ar afecta câtuși de puțin acest acord. Chestiunea nu este de a se ști dacă Spania sau vreo parte din teritoriul spaniol vor adopta cutare sau cutare sistem politic, ci dacă vor rămâne sau nu sub suveranitatea Spaniei. Ipoteza unei alterări a acestei suveranități este absolut exclusă din declarația anglo-italiană“.

Ziarul adaugă că guvernul britanic s'a silit, în mod deosebit să precizeze acest din urmă punct în cursul negocierilor cu Roma“.

DAILY HERALD se întreabă care va fi răspunsul Germaniei la oferta d-lui Eden și își exprimă teama că conducătorii Reichului vor putea arăta încă odată preferința lor pentru tunuri și disprețul pentru unt și că se vor scufunda și mai mult într-o sărăcie tot mai mare.

„Dacă Germania alege această cale, celelalte națiuni vor trebui să se asigure că ea nu va întinde nebunia sa și dincolo de frontiere“, încheie ziarul laburist.

Ziarele engleze din 22 Ianuarie se întreabă care va fi răspunsul Germaniei la discursul ținut de d-l Eden în Camera Comunelor, de oarece o notă a Agenției oficiale germane a anunțat că d-l Hitler va răspunde personal la apelul făcut de ministrul britanic în favoarea înapoierii Reichului la o politică de cooperare internațională.

TIMES este informat de corespondentul său din Berlin:

„Comentariile germane la discursul d-lui Eden arată că nu a sosit încă vremea pentru asemenea negocieri și că Berlinul ține să se știe că o asemenea vreme nu va sosi niciodată pentru discutarea unui aranjament în care Reichul ar trebui să facă concesiuni politice în schimbul unor foloase economice“.

MANCHESTER GUARDIAN, scrie:

„Primirea care s'a făcut în Germania discursului rostit de d-l Eden pare a arăta că obiectul acelei cuvântări a fost înțeles în Germania. Au trecut vremurile când se putea face schimburi de promisiuni de prietenie fără substanță și propuneri de pace fără nicio legătură cu realitățile situației europene“.

Discursul rostit de d-l Eden în Camera Comunelor este foarte călduros primit de ziarele pariziene din 20 Ianuarie.

PETIT PARISIEN scrie:

„Toate națiunile care doresc ca o eră de pace și de prosperitate să se deschidă pentru Spania, sfâșiată în momentul de față, nu pot decât să aplaude un limbaj care obține cea mai deplină aprobare a Franței“.

Pertinax scrie în ECHO DE PARIS, că discursul d-lui Eden dovedește că guvernul din Londra nu este cătuși de puțin dispus să se întorcă la vechile concepții ale pactului în patru.

„Ducele a crezut poate că declarația anglo-italiană dela 2 Ianuarie întoarce Anglia spre trecut și că guvernul francez, temându-se să nu se vadă izolat, va fi silit să intre în mișcare. Cuvintele rostite de d-l Eden cu privire la Germania rasistă și național-socialistă desmint o asemenea speculație. D-l Eden a respins într'un mod și mai direct interpretarea declarației anglo-italiene, publicată în ziarele italienești încă din prima zi și confirmată de curând de d-l Mussolini în persoană, că statul quo teritorial și politic ar putea fi considerat ca fiind violat, în cazul când un regim comunist s'ar constitui în Catalonia și că, în consecință, Italia ar fi liberă să intervină“.

Pertinax încheie:

„Rămâne să se vadă acum care vor fi repercusiunile discursului d-lui Eden asupra răspunsului german și italian la propunerile britanice din 11 Ianuarie“.

LE POPULAIRE declară:

„Discursul d-lui Eden a fost important pentru că, în calitate de factor responsabil al politicii externe dusă

de guvernul britanic, a luat o atitudine categorică cu privire la dreptul Spaniei de a-și da regimul politic pe care îl va vrea. Trebuie să se sublinieze extrema importanță a acestui discurs, care constituie un eveniment de prima mână. Ne aflăm la o răscruce a politicii interne britanice, reprezentată în mod principal prin colaborarea tot mai strânsă cu Franța democratică“.

L'AMI DU PEUPLE spune:

„Discursul d-lui Eden dă o desmintire formală ziarelor din Roma și Berlin care prezentau Anglia ca acceptând sprijinul dat naționalistilor spanioli și care afirmă că Marea Britanie s'ar fi raliat la opoziția manifestată de Germania și Italia unei problematice instaurări a unei republici sovietice în Catalonia. Anglia se opune formal posibilității ca o putere străină să domine Spania și să conducă viața și politica externă a acestei țări. De aceea ea sprijină neintervențiunea“.

LE JOUR scrie:

„Dacă d-nii Goering și Mussolini se leagănă în nădejdea de a atrage la ei guvernul britanic, d-l Eden îi va fi decepționat desigur, căci discursul său este un fine de neprimire mândru“.

În editorialul din 22 Ianuarie LE TEMPS scrie următoarele cu privire la discursul rostit de d-l Eden în Camera Comunelor:

„Este suficient de a citi comentariile presei engleze pentru a ne da seama că d-l Eden a tradus sentimentele întregului popor britanic.

„La Roma, cereurile conducătoare declară că sunt de acord cu principiile expuse de secretarul de stat al afacerilor externe al Marelui Britanii, dar ele se străduiesc să interpreteze aceste principii în sensul intereselor imediate ale Italiei și să le concilieze cu necesitățile politice concertate italo-germane. La Berlin sunt două curente destul de deosebite: cereurile oficiale dela Wilhelmstrasse se arată rezervate și curtenitoare, pe când presa naționalistă inspirată de d-l Goebbels aduce invinuirii amare Englezilor în genere, și d-lui Eden în deosebi, că nu-și dau seama de situația făcută Germaniei“.

Presă germană.

Ziarele germane din 20 Ianuarie nu reproduc decât scurte rezumate din discursul rostit de d-l Eden în Camera Comunelor.

VOELKISCHER BEOBACHTER scoate în relief cuvintele spuse de d-l Eden la adresa Germaniei și declară:

„Concluzia discursului este unul din acele apeluri răsunătoare pe lângă Germania, cum am mai auzit adesea“.

LOKALANZEIGER, scrie:

„D-l Eden ridică la rangul de principiu al politicii engleze dreptul de liberă dispoziție și inviolabilitatea Spaniei. El uită însă că acest principiu nu a fost respectat de Moscova“.

DER ANGRIF scrie între altele:

„Ministrul afacerilor străine al Marelui Britanii a vorbit de ajutorul țării sale pentru sporirea relațiilor economice între diferitele țări. El a legat însă acordarea acestui sprijin și colaborarea economică de anumite concesiuni politice. Ori, contribuția Germaniei la opera de pace este de mai mulți ani atât de prețioasă și vizibilă, pe cât de noi sunt cuvintele de ieri ale d-lui Eden. D-sa ar fi trebuit însă să le îndrepte în altă

direcție. Nu înțelegem tocmai bine pentru ce nu s'au folosit cu acest prilej cunoștințele pe care Marea Britanie le are despre sforțările Moscovei“.

Ediția de seară a aceluiași ziar adaugă:

„Cuvântarea s'a menținut la suprafața lucrurilor și a evenimentelor politice, fără să caute să descopere dedesubturile mișcărilor politice din Europa în semnificația și consecințele lor“.

DEUTSCHE ALLGEMEINE ZEITUNG declară:

„Am obosit tot amintind în fața unor discursuri de asemenea natură, numeroasele oferte de pace pe care le-a făcut Germania. Un lucru este adevărat: socotim eu totul fără efect calea politicei colective, și credem, ea și până acum, că o însănătoșire a Europei nu poate să vină cel mai de vreme decât atunci când se va fi realizat înțelegerea dela popor la popor, pe baza unor acorduri bilaterale, între țări ce se află pe picior de egalitate“.

BERLINER TAGEBLATT scrie:

„D-l Eden a caracterizat anul 1937 drept anul marilor probleme dar și al marilor soluții. Nouă ni se pare că d-sa a și scăpat un mare prilej de soluționare, pentrucă nu a denunțat în cuvântarea sa câteva responsabilități care sunt cum nu se poate mai evidente. Atunci când un om de stat mai continuă să susțină ficțiunea că roșul este alb, atunci el a pierdut un al doilea prilej de a soluționa dificultăți, săpând încrederea în politica guvernului său“.

BERLINER BOERSENZEITUNG scrie:

„Prin concepția că Germania nu are altă menire decât de a primi muștrările, sfaturile și avertismentele „profesorilor“ englezi, se explică și ultimele declarații ale d-lui Eden privitoare la Germania. D-l Eden nu caută să meargă dincolo de suprafața lucrurilor. Ori, lumea nu poate fi vindecată prin cuvinte, oricât de pașnice ar fi ele. Fuehrerul de câte ori a vorbit, a făcut propuneri concrete, care ar fi realizat pacea dacă ar fi fost urmate, o pace a dreptății și a egalizării, nu o pace cu stăpâni și cu selavi“.

Ziarele germane din 21 Ianuarie continuă să comenteze discursul d-lui Eden.

Astfel VOELKISCHER BEOBACHTER scrie între altele: „Proiectul londonez al unei „mese rotunde“, ai cărui inițiatori intelectuali se ascund la Paris și la Moscova, este inaplicabil, pentru bunul motiv că ar vrea să șteargă greșeala săvârșită acum 20 ani și care de atunci a devenit, pentru a spune astfel, un obicei, într'o conferință pentru care condițiile preliminare psihologice lipsesc în mod absolut. Planul britanic este fantezist și imposibil din punct de vedere politic realist, fiind astfel în contrast absolut cu metoda propusă de Fuehrer, de a se examina mai întâi chestiunile cele mai grabnice și de a se lăsa acelea care nu sunt presante, să se coacă cu timpul. Acolo unde se află lucrurile, istoria „mesei rotunde“ și a chestionarului nu este în realitate decât o încercare de a se impune dinainte Germaniei un program pe care nu-i poate pune la punct decât evoluția naturală“.

GERMANIA, comentând același discurs, întreabă ce va rămâne din poporul spaniol dacă terorismul marxist mai continuă multă vreme să transforme în pustie jumătate din țară. „Cine susține în Spania pe generalul Franco, se întreabă ziarul, dacă nu acea parte din populație care ține la ordine și profesază sentimente naționaliste, care refuză să sufere dominațiunea străină a bolșevicilor? Este caracteristic pentru modul cum se judecă lucrurile la Londra, că și guvernul național al Spaniei și bolșevismul sunt puse în același sac, sub eticheta de extremiști“.

DEUTSCHE DIPLOMATISCH-POLITISCHE KORRESPONDENZ scrie că discursul d-lui Eden va fi primit cu atenția pe care o merită, nu numai pentrucă tratează chestiunea spaniolă, dar și pentru apelul făcut pe lângă Germania. „In ce privește Germania, declară aceeași publicație, d-l Eden s'a lăsat călăuzit de voința de a examina lucrurile imparțial. Concepția că Spania trebuie să fie a spaniolilor, exprimată de el, este sinugra soluție care poate sluji cu adevărat interesele Spaniei și ale Europei, aceeași publicație critică apoi sistemul pactelor și alințelor, care împiedică limitarea înarmărilor“.

SEMNAREA PACTULUI IUGOSLAVO-BULGAR

Presa iugoslavă.

Toate ziarele iugoslave din 24 Ianuarie consacră primele pagini vizitei d-lui Kiosseivanoff, președintele consiliului de miniștri al Bulgariei, și semnării pactului de amicitie bulgaro-iugoslav.

Presa declară că primul-ministru bulgar a venit la Belgrad pentru a îndeplini o misiune care înseamnă împlinirea dorințelor cele mai adânci și mai călduroase ale popoarelor bulgar și iugoslav.

Ziarul VREME publică un articol editorial în care expune opera îndeplinită de d. Kiosseivanoff pentru apropierea celor două națiuni surori.

„Intreaga Iugoslavia, continuă ziarul, salută sosirea d-lui Kiosseivanoff, sosire care reprezintă nu numai realizarea păcii eterne bulgaro-iugoslave, ci și începutul unei noi epoci în Balcani. Cu începere de azi, pentru întreaga peninsulă balcanică se deschid perspectivele unor zile noi“.

POLITIKA subliniază semnificația istorică a pactului care va fi semnat la Belgrad, spunând între altele:

„Faptul că Balcanii nu mai înfățișează un focar de războiu între popoare este reafirmat prin noul acord de amicitie dintre Bulgaria și Iugoslavia. Iată de ce noul pact nu înseamnă numai o reglementare a raporturilor dintre cele două națiuni vecine, ci înfățișează și un eveniment istoric pentru peninsula balcanică. De aceea, pactul a întâlnit înțelegerea aliaților noștri care văd în el și în consolidarea bunelor relații bulgaro-iugoslave cea mai mare garanție a propriilor lor interese“.

Ziarele iugoslave din 25 Ianuarie consacră numeroase coloane solemnităților desfășurate cu prilejul semnării pactului de amicitie bulgaro-iugoslav.

Presa atrage în special atenția asupra declarației făcute de d. Koroșeș, ministrul de interne, ziarului SLOVENEȚ din Liubliana, declarație în care se spune:

„Semnând pactul de amicitie perpetuă, popoarele bulgar și iugoslav, atât de aproape unul de altul, se leagă în viitor să meargă alături și niciodată cele două armate atât de eroice nu vor mai fi văzute îndreptându-se una împotriva celeilalte. Dacă va fi nevoie, ele vor apăra de acum încolo împreună posesiunile lor comune“.

D. Koroșeț declară că pactul încheiat întărește pozițiile celor două state și distruge pentru totdeauna planurile celor ce sperau să tragă foloase din divergențele dintre aceste două popoare mândre și eroice.

Ministrul de interne adaugă că trebuiesc felicitări toți cei ce au avut merite deosebite în încheierea pactului, iar în primul rând trebuie să se amintească meritul Regelui Alexandru și să se aducă omagii Regelui Boris, care cel dintâiu au început opera de înțelegere între Bulgaria și Iugoslavia.

„Trebuie de asemenea a spus d-sa, să aducem omagii Principelui Regent Paul, care a desăvârșit cu succes opera începută, precum și celor doi președinți de consiliu, d-nii Stoiadinovici și Kiosseivanoff“.

Presa bulgară.

Toate ziarele bulgare din 25 Ianuarie relatează amănunțit solemnitățile desfășurate la Belgrad cu prilejul semnării pactului de amiciție dintre Bulgaria și Iugoslavia.

Ziarele sunt unanime în a sublinia primirea cordială făcută delegației bulgare de cercurile oficiale și populația capitalei iugoslave.

Ele relevă încă odată semnificația acestui pact și declară că el constituie un admirabil instrument nu numai pentru strângerea relațiilor bulgaro-iugoslave, ci și pentru asigurarea păcii în Balcani.

Presa greacă.

Ziarele din 24 Ianuarie publică amănunte privitoare la semnarea pactului de amiciție iugoslavo-bulgar, scoțând în evidență că în declarațiile oficiale iugoslave și bulgare s'a subliniat importanța noului pact pentru întreaga peninsulă Balcanică, și constatând că Pactul Balcanic rămâne și va rămâne neclintit.

KATHIMERINI scrie că înțelegerea bulgaro-iugoslavă servește pacea și că Iugoslavia s'a dovedit un element de pace sincer și rodnic.

PROIA subliniază că după precizările dela Belgrad și Sofia că acest nou pact constituie un instrument de pace în peninsulă, pe baza respectării statu-quoului teritoriul, toate popoarele din Balcani au resimțit o deosebită bucurie.

Ziarele cealalte conțin comentarii asemănătoare.

Presa franceză.

LE JOURNAL DES DÉBATS din 25 Ianuarie, sub titlul: „Sfârșitul rivalității bulgaro-iugoslave“, publică un editorial, semnat de d. Albert Mousset, în care consideră încheierea pactului bulgaro-iugoslav ca un eveniment merit să schimbe „climatul“ politic al peninsulei balcanice. Autorul articolului scrie: „Politica Iugoslaviei rămâne, ea și în trecut, bazată pe antirevizionism și pe puterile care au același euvânt de ordin.

„Pentru ea nu este o poziție diplomatică, ci o chestie de viață sau de moarte. Ea rămâne în mod statornic legată de Franța, cu care raporturile sale s'au mai întărit de câteva luni. Ea își menține acțiunea sa exterioară în cadrul solidarităților instituite de pactele Micii Înțelegeri și ale Înțelegerii Balcanice. Ea dorește, de sigur, să trăiască în bune raporturi cu Germania și cu Italia. Dar este evident că aceste bune raporturi nu se vor desvolta decât în măsura în care aceste două puteri își vor refuza spirijinul în contra tendințelor revizioniste“.

D. Saint Brice, ocupându-se de încheierea pactului bulgaro-iugoslav, scrie în LE JOURNAL:

„Bulgaria nu a vroit să intre în blocul balcanic deoarece nu se resemna la consfințirea definitivă a Statului actual. Ea are un litigiu cu România, cu privire la

regimul minorităților; ea are un conflict mai grav cu Grecia, privitor la accesul la Marea Egee.

Acordul separat dintre Belgrad și Sofia ar putea avea aparența unui aranjament bilateral, încheiat cu un membru al Înțelegerii Balcanice, prin excluderea celorlalți.

În realitate însă, Iugoslavia rămâne solidară cu Înțelegerea Balcanică și pretinde de aci înainte de a juca un rol de intermediar pentru aprovizionarea Bulgariei de aliații ei.

Singur viitorul va dovedi dacă evoluția se va face în sensul concentrării sau al disociațiunii“.

Presa engleză.

Semnând semnarea pactului de amiciție bulgaro-iugoslav, MANCHESTER GUARDIAN din 24 Ianuarie înregistrează cu mare satisfacție acest eveniment.

„Acest pact, adaugă ziarul britanic, va permite să se rezolve problema care de multă vreme învenina relațiile dintre cele două țări.

Pe de altă parte, în virtutea tratatului, Bulgaria dă garanții că în viitor se va strădui să nu recurgă decât la mijloace pașnice pentru revendicările sale“.

Presa germană.

Presa germană din 25 și 26 Ianuarie se ocupă, în primul loc, de pactul de amiciție iugoslavo-bulgar, semnat la Belgrad.

FRANKFURTER ZEITUNG din 25 Ianuarie adaugă reportajului din Belgrad un comentariu redacțional, scriind: „Cu semnarea pactului începe o nouă epocă în Balcani. Ecoul prietenos pe care-l găsește această clipă istorică a pactului de amiciție din Belgrad în România și Grecia, caracterizează clar evoluția cu totul nouă care și poate lua începutul în Balcani“.

Scoțind că revizionismul bulgar este deocamdată clasat, ziarul încheie: „În această împrejurare hotărâtoare se află poate importanța capitală a semnării pactului“.

Presa maghiară.

Cu data de 23 Ianuarie, PESTER LLOYD scrie între altele cu privire la semnarea pactului iugoslavo-bulgar:

„Prin încheierea pactului cu Bulgaria dispăre un teren de fricțiune, care a împovărat politica iugoslavă.

„Această întorsătură trebuie viu salutată din punctul de vedere general european.

„De asemenea și în chestiunile mării politici europene se anunță posibilitățile unui compromis de convențiuni pașnice. Astăzi, contrar cu vremurile din trecut, Balcanii nu sunt locul unde se distruge sorții de înțelegere europeană. Dimpotrivă, Balcanii par a da pildă restului Europei în ce spirit se poate realiza conviețuirea pașnică a țărilor vecine, care au nevoie una de alta. Printr'o astfel de înțelegere directă, care aduce ambelor părți foloase egale, pacea poate fi întemeiată mai trainic decât prin obligații unilaterale“.

Presa italiană.

GAZETTA DEL POPOLO din 25 Ianuarie publică o corespondență din Belgrad asupra pactului bulgaro-iugoslav, în care scrie că delegația bulgară a fost primită la Belgrad cu manifestații de mare simpatie. Relevă apoi că după semnarea tratatului, d. Kiosseivanoff a declarat că: „acest act istoric este începutul unei noi dezvoltări istorice pentru cele două popoare“.

În continuare adaugă:

„Se confirmă în mod oficial că acest tratat nu conține niciun acord secret.

„D. Stoiadinovici a spus că pactul semnat sterge trecutul și începe o nouă eră în Balcani“.

EVENIMENTELE DIN SPANIA

Presă franceză.

Ziarele franceze din 19 Ianuarie se întreabă ce vor conține răspunsurile guvernelor din Roma și din Berlin, cu privire la controlul voluntarilor pentru Spania.

Correspondentul din Londra al lui FIGARO crede, după unele informații primite în cursul serii, că răspunsurile vor cuprinde următoarele cinci condițiuni:

O dată fixă pentru terminarea trimiterii de voluntari;

O dată fixă pentru evacuarea voluntarilor care luptă acum în Spania;

Să se precizeze măsurile ce vor fi luate pentru a se pune capăt propagandei directe sau indirecte și activității agitatorilor politici;

Să se ia măsuri în ce privește asistența financiară și întrebuințarea fondurilor dela Banca Spaniei, depozitate în Franța;

Să se interzică introducerea în Spania a materialului de război.

Correspondentul adaugă:

„Nota rusă preconizează controlul unei flote internaționale, la care Amiralitatea britanică s'a opus categoric.

Tonul recentelor interviuri ale d-lor Mussolini și Goering nu lasă nicio îndoială pentru englezi asupra tacticii pe care cele două puteri se pregătesc să o urmeze. Dar sentimentul care le inspiră lasă și mai puține îndoieli asupra atitudinii pe care o va adopta Anglia față de asemenea manevre. În orice caz, nu se are în vedere deschiderea unor negocieri diplomatice după linia pactului celor patru, înainte de a fi intervenit un acord de principiu în chestiunea Spaniei“.

In editorial LE TEMPS, scrie:

„Răspunsul sovietic astfel cum a fost redactat, și cu toate că nu implică un refuz, conține totuși rezerve care pot fi invocate de guvernele dela Roma și dela Berlin, pentru a nu adera, precum se nădăjduște, la propunerile britanice. De pe acum informații culese din Roma, arată, că dacă se limitează interdicțiile la singura chestiune a voluntarilor și dacă nu sunt extinse la sprijinul financiar și la propaganda politică, Germania și Italia își vor relua libertatea de acțiune. Vedem, prin urmare, că atmosfera de nesiguranță nu este încă împrăștiată, și că răspunsul guvernului sovietic nu a fost de natură să ușureze soluția chestiunii voluntarilor“.

Răspunsurile Italiei și Germaniei la nota britanică, privitoare la interzicerea trimiterii de voluntari în Spania, formează obiectul comentariilor ziarelor franceze din 26 Ianuarie.

ECHO DE PARIS, scrie: „Avem impresia — și ne-ar părea bine să fim desmințiți — ca încheierea dată de Germania și Italia la propunerea engleză, privitoare la voluntari, nu este decât condițională. Mai mult, informațiile primite dela Roma, din cercurile autorizate, coroborează această interpretare. În recentele lor întrevederi, se pare că d-nii Mussolini și Goering au hotărât să nu suspende plecările de „voluntari“, atâta timp cât Madridul nu va fi smuls guvernului din Valencia, eveniment care, după părerea lor, ar aduce destul de repede după sine recunoașterea juntei din Burgos de către cea mai mare parte a guvernelor. Fără îndoială, pentru a se risipi bănuelile, va trebui să se pună în curând întrebarea: Sunteți dispuși să închideți frontierele voastre pentru

toți acei care pleacă în Spania, urmând ca modul de control și suprimarea asistenței indirecte să fie discutate după aceea? Este bine să se precizeze, în definitiv, dacă măsurile privitoare la voluntari beneficiază sau nu beneficiază de prioritate“.

L'ORDRE, declară: „Față de întorsătura pe care o iau ostilitățile din Spania, Germania și Italia ar putea în sfârșit să constate că sunt cam prea mult angajate și, fără îndoială nu ar fi supărate dacă ar avea la îndemână un mijloc onorabil de a se retrage din joc, la nevoie“.

Presă engleză

DAILY MAIL din 18 Ianuarie publică un interview pe care correspondentul său special l-a obținut dela generalul Franco.

Comentând acest interview în articolul de fond respectiv, scrie ca încheiere:

„În timp ce generalul Franco cere „Spania pentru spanioli“, guvernul din Madrid luptă pentru „o Spanie pentru Soviete“. Spania a gustat până acum destul din roadele dominațiunii marxiste, cum sunt terorismul, violența și asasinatul. Nu mai există nimeni în Anglia, printre cei care mai au cătuși de puțin judecată dreaptă, care să nu poată simpatiza cu Franco, în lupta pe care a început-o pentru alungarea comunismului de pe pământul spaniol“.

DAILY TELEGRAPH din 18 Ianuarie anunță că guvernul sovietelor a publicat răspunsul la propunerea Angliei ca puterile să oprească trimiterea de voluntari în Spania:

„Acest răspuns respinge sugestia ca Rusia să urmeze exemplul Angliei aplicând prohibiția recrutării pentru războiul civil. O asemenea măsură nu se poate lua până ce nu vor consimți toate puterile la o măsură similară“.

NEWS CHRONICLE, scrie: „Afirmățiunile categorice ale guvernului din Roma, că un guvern de stânga nu va fi tolerat în Spania, sunt în opoziție completă cu punctul de vedere britanic, după care spaniolii trebuie lăsați să aleagă liberi forma lor de guvernământ“.

Același ziar, într'un articol de fond pe patru coloane, roagă Franța și Marea Britanie să se opună proiectelor „internaționalei fasciste“, până nu este prea târziu.

Presă engleză din 25 Ianuarie comentază cu un deosebit interes răspunsurile Germaniei și Italiei la nota britanică din 11 Ianuarie, privitoare la voluntari.

TIMES, scrie: „Răspunsurile sunt pe atât de satisfăcătoare pe cât se putea spera. Firește, rămân de înlăturat greutăți, dar niciuna din acestea nu poate fi privită ca o dovadă de rea voință. Trăsătura cea mai mulțumitoare a acestor răspunsuri este că ele acceptă fără rezervă principiul neimixțiunii în chestiunile spaniole“.

DAILY TELEGRAPH consideră că acum este deschisă calea pentru o activitate pozitivă a comitetului de control, și adaugă:

„Neintervenția apare acum ca o politică ce poate fi pusă imediat în practică. Cu privire la rechemarea voluntarilor care se află în Spania, guvernul britanic este gata să primească cu simpatie sugestiile ce i-ar putea fi făcute. Este însă evident că sarcina cea mai urgentă constă a împiedeca plecarea de noi voluntari“.

NEW CHRONICLE, declară: „Comentariul cel mai clar la cele două răspunsuri îl constituie informația că atunci când d. Goering a fost la Roma ar fi stăruit pe lângă d. Mussolini ca acesta să-și dea învoirea pentru ca 80.000 soldați italieni și germani să fie trimiși în Spania, propunere pe care Ducele nici nu a reținut-o deoarece era prea riscantă“.

Presa italiană.

In numărul din 18 Ianuarie *GIORNALE D'ITALIA* se ridică împotriva hotărârii anunțată de guvernul spaniol din Valencia de a naturaliza peste 100.000 voluntari străini care luptă în rândurile guvernamentalilor.

Ziarul scrie între altele:

„Această naturalizare este o farsă și un fals drapel sub care se urmărește a se ascunde contingentele venite în taină în Spania.

„Guvernul din Valencia vrea să saboteze astfel în primul rând executarea propunerii italo-germane pentru evacuarea tuturor voluntarilor străini din Spania“.

Comentând răspunsurile guvernelor din Paris și Moscova la ultimul demers britanic în chestiunea interzicerii plecării de voluntari în Spania, LAVORO FASCISTA afirmă că există o mare analogie între ele și adaugă:

„Comisariatul pentru afacerile străine al Sovietelor, ca și ministrul afacerilor străine al Franței, au în vedere un singur scop, pe care nu reușesc să-l ascundă: acela de a se elibera de orice legătură internațională pentru a relua completa libertate de acțiune“.

TRIBUNA scrie: Răspunsul sovietic nu merită o mare atențiune. El nu ține seamă de toate intervențiile indirecte și de controlul căilor de acces terestru în Spania. Ar fi naiv și absurd să se speră într'un alt limbaj din partea sovietelor. Nota lor trebuie clasată“.

Ziarul TEVERE atacă în termeni foarte violenți hotărârea guvernului spaniol din Valencia, de a naturaliza peste o sută mii de voluntari din toate țările.

„Această măsură, declară TEVERE, anulează odată pentru totdeauna inițiativa de a se rechema toți voluntarii din Spania și de a se interzice orice noi transporturi de voluntari în această țară.

„Existența unei Spanii a spaniolilor este grav compromisă dacă guvernul din Valencia părăsește în mâinile acestor străini o parte din teritoriul național, străini a căror naționalitate spaniolă a fost recent fabricată, cu ajutorul unui decret.

„Este cu totul limpede că s'a făcut astfel primul pas spre sacrificarea Spaniei pentru planurile Internaționale. Aceasta nu mai este o problemă spaniolă, ci o cinică violare a echilibrului european și în deosebi a echilibrului mediteranean. Italia este garantul răspunzător pentru acest echilibru în Mediterana.

„In virtutea propriilor sale drepturi inviolabile în Mediterana, Italia trebuie să-și asume rolul de arbitru“.

Comentând răspunsurile Germaniei și Italiei, CORRIERE DELLA SERA din 26 Ianuarie, scrie între altele: „Nu este pentru prima dată, când diplomația italiană dă exemplul sincerității și al corectitudinii și invită și pe celelalte Puteri să respecte limitele pe care le depășiseră până acum în mod tacit“.

POPOLO D'ITALIA declară: „Dacă acordul a suferit o întârziere de șase luni, dacă au intervenit dificultăți internaționale, toate acestea trebuiesc puse în sarcina ce-

lor care n'au voit să accepte propunerile germane și italiene din vara trecută. Italia nădăjduște că celelalte Puteri interesate vor lua măsuri decisive. Ea preconizează o politică de neintervenție completă și riguroasă“.

Presa germană.

Ziarele germane din 16 Ianuarie, prezintă votul Camerei franceze asupra proiectului de lege cu privire la interzicerea trimiterii de voluntari în Spania, drept „o lege condițională motivată de gânduri ascunse“.

HAMBURGER FREMDENBLATT scrie: „Ar fi fals să se creadă că ultima oră a intervenției în Spania a sunat în urma desbaterilor de ieri ale Camerei franceze. Noua lege nu creiază niciun fapt împlinit“.

DEUTSCHE DIPLOMATISCH-POLITISCHE KORRESPONDENZ, organ oficios, afirmă: „Germania salută cu o sinceră satisfacție hotărârea Camerei franceze, dar regretă că problema în discuție nu a fost tratată mai de mult. Reichul va saluta cu plăcere orice demers făcut pentru a se pune capăt războiului civil din Spania și în vederea lichidării lui ca o chestiune internă spaniolă. Este nevoie în acest scop să nu existe de nicio parte vreun gând aseuns și ca încercările de sabotare să fie respinse de toate autoritățile răspunzătoare, cu lealitate și severitate. Germania va lucra de asemeni cu plăcere dacă va exista o astfel de bază“.

Răspunsul Reichului la chestiunea trimiterii de voluntari este comentat pe larg de ziarele germane din 26 Ianuarie.

VOELKISCHER BEOBACHTER constată că guvernul Reichului a dat prin nota sa o nouă dovadă că Germanii nu ține să soluționeze problemele dintr'o dată, dar că Berlinul preferă să se facă imediat ceea ce se poate și trebuie să se facă.

Ziarul adaugă totuși că nu tot aceasta este și utitudinea guvernului francez, care, cu toate voturile și discursurile, lasă voluntarii roșii să se îngrămădească spre Spania.

In încheiere, ziarul cere ca Franța să adopte pentru lichidarea chestiunii voluntarilor o atitudine clară și categorică, pentru a înlătura orice echivoc.

Presa sovietică.

Ziarele principale din Uniunea Sovietică publică cu data de 18 Ianuarie 1927 lungi articole de comentarii, privitor la răspunsul sovietic la nota engleză asupra interzicerii de a se trimite voluntari în Spania. Textul răspunsului este de asemenea publicat în capul ziarelor.

Ziarele subliniază că guvernul sovietic consideră că fără adeviziunea necondiționată a Germaniei și Italiei, la măsura propusă de guvernul britanic, orice punere în aplicare a acestei măsuri, va crea o situație privilegiată pentru „rebelii spaniolii“, care, după părerea ziarelor, vor continua să primească ajutoare din străinătate, și în special din țările fasciste.

Tratând această temă, PRAVDA, scrie:

„O deosebită valoare are mențiunea făcută de Litvinov, în răspunsul său la nota engleză, în sensul că „luarea unor măsuri unilaterale de către unii membri ai Comitetului de neintervenție din Londra, în timp ce alți membri, nu numai că sunt liberați de angajamente, ci continuă de fapt să trimită în Spania contingente întregi de armată, nu va atinge nici într'un caz scopul, și vor putea

fi socotite drept o intervenție în favoarea rebelilor. Acest fapt incontestabil, trebuie relevat cu toată hotărârea, pentru că interzicerea unilaterală, de către Anglia, a înrolării voluntarilor englezi în Spania, nu poate decât să îndemne Germania și Italia ca să continue sabotarea oricăror măsuri de neintervenție“.

„Opinia publică din Uniunea Sovietică va întâmpina cu mare satisfacție declarația“.

IZVESTIA, ocupându-se în special de chestiunea „intervenției indirecte“, scrie:

„In general această chestiune ridicată de Statele fasciste, vinovate de cea mai directă intervenție, reprezintă pur și simplu un nou mijloc de sabotare a convențiunii de neimixtiune, de încălecare a angajamentelor luate și de garantarea posibilității pentru intervenienți de a duce războiul împotriva poporului spaniol“.

PROBLEME EUROPENE

RAPORTURILE GERMANO-CEHOSLOVACE

LE TEMPS din 18 Ianuarie, sub titlul „Campania germană contra Cehoslovaciei“, scrie în editorial:

„Această campanie nu este un fapt nou. Punctul ei de plecare a fost încheierea pactului ruso-ceh de asistență mutuală, în caz de agresiune neprovocată, pact negociat și semnat în același spirit ca punctul franco-rus și cuprinzând aceleași rezerve.

„Presa germană însă acuză Cehoslovacia de a face cu știință jocul Moscovei contra Germaniei și chiar de a pregăti organizarea pe propriul ei teritoriu a unei ofensive bruscate rusești contra Reichului.

„Bolșevizarea Cehoslovaciei și afectarea acestei țări Rusiei Sovietice sunt teme care au servit mult, mai ales dela încheierea acordului austro-german, în scopul de a turbura atmosfera în Europa Centrală și de a disocia Statele Micii Înțelegeri. Într-un discurs rostit în luna August, d. Beneș a lămurit relațiunile țării sale cu Rusia Sovietică.

„D. Milan Hodza la rândul său, a declarat recent, că „nimic nu poate fi mai ridicol decât de a vorbi de Cehoslovacia ca de o țară bolșevizată“.

În concluzie, campania extrem de violentă pe care presa național-socialistă o duce contra Statului vecin, este cu totul lipsită de temei, afară numai dacă diplomația Reichului nu încearcă o presiune asupra guvernului din Praga, în vederea pregătirii unei răsturnări totale a situației în Europa Centrală, în folosul hegemoniei germane“.

PACTUL POLONO-GERMAN

Ocupându-se de cea de a treia aniversare a pactului de neagresiune dintre Polonia și Germania, ziarele polone

din 26 Ianuarie, constată că acest pact a suportat viciorios trecerea timpului.

Trei ani — scrie EXPRESS PORANNY — este un spațiu de timp destul de lung, pentru a se putea face o idee precisă asupra acestei chestiuni. Ne aducem cu toții aminte de scepticismul care însoțea semnarea pactului, scepticism care s'a dovedit rău fondat. Astăzi, opinia publică internațională înțelege binefacerile pe care le aduce opera mareșalului Pilsudski și a cancelarului Hitler.

„În deosebi în Franța, opinia publică, care la început se arăta nemerezătoare, a venit acum la o mai justă apreciere a destinderii polono-germane, care nu împiedică dezvoltarea alianței polono-franceze.

„Cum a declarat de curând și d. Beck, marea și curajoasa hotărâre, de a reglementa amical relațiile Poloniei cu Reichul își păstrează deplina valoare“.

CHESTIUNEA RESTAURĂRII MONARHIEI IN AUSTRIA

În numărul din 23 Ianuarie, NEUE FREIE PRESSE, sub titlul: „Ideia monarhistă“, scrie:

„Dela prăbușirea monarhiei austro-ungare, stările s'au mai normalizat. Raporturile cu Statele limitrofe s'au aprofundat și în Iulie s'au îndreptat și raporturile Austriei cu Germania. În Europa domnește, desigur, mare neliniște, totuși au dispărut unele prejudicii. S'a învățat să se recunoască, că Austria vrea să formeze un azil al ordinii. De aceea discutarea ideii monarhiste nu trebuie să provoace neașteptări nervozitate. Este important că legitimismul se oprește din principiu la frontiere, că el nu tinde la expansiune“.